

8. Frankl, V. 2000. *Osnovy logoterapii. Psikhoterapiya u relyhyya [Basics of logotherapy. Psychotherapy and religion]*. Saint Petersburg : Speech.
9. Fromm, Э. 1990. *Yskusstvo lyubit'. Yssledovanye pryrody lyubvy [The art of loving. Explore the nature of love]*. Moscow: Pedagogy.
10. Yunh, K. H. 1998. *Boh u bessoznatel'noe [God and the unconscious]*. Moscow: Olimp, ООО "Publishing house AST-LTD."

УДК 378:373.2.011.3-051

**ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ
У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Пинзенік О. М.

**INVESTIGATION OF THE ESSENCE OF THE COMPETENCIAL APPROACH IN THE
PROCESS OF PREPARATION OF SPECIALISTS OF
PRESCHOOL EDUCATION IN THE CONDITIONS
OF MODERN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION**

Pinzenik Olena

Статтю присвячено проблемі дослідження сутності та структури компетентнісного підходу майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в умовах сучасного закладу вищої освіти. Проаналізовано різні підходи науковців щодо визначення суті поняття професійної компетентності педагога та його складових. На основі сучасних досліджень визначено основні риси компетентнісного підходу підготовки фахівців та сутності професійної компетентності вихователя як інтегрованого поняття.

Ключові слова. Компетентний, компетенція, компетентність, компетентнісно орієнтований підхід, підготовка фахівців дошкільної освіти.

The article is devoted to the problem of the study of the essence and structure of the competence approach of future educators of preschool children in the conditions of modern higher educational institution. Different approaches to scientific research concerning the definition of the essence of the concept of professional competence of the teacher and its components are analyzed. It is determined that on the basis of modern researches the main areas of the competent approach of training specialists among the most significant are the general personal and social significance of knowledge, skills and abilities that were formed in the process of learning, a clear definition of goals - the professional development of the individual, the formation of a set of appraisal orientations, the provision of comprehensive psychological-pedagogical support of the person passing the stage of formation, individualization of the program of choosing a strategy for acquiring a profession. The concept of professional competence of a teacher is defined as an integrated concept that includes the outlook of the individual, a high level of knowledge, abilities and practical skills in a particular field of activity and professionally significant internal qualities.

Keywords. Competence, competence, competence, competence-oriented approach, preparation of specialists in preschool education.

На сучасному етапі розвитку суспільства державою ставляться вимоги до ускладнення функцій педагогічної праці в системі дошкільної ланки освіти, що актуалізують необхідність підвищення якості підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Перехід до компетентнісного підходу у сфері освіти отримує визнання, а його основу складає компетентнісна парадигма у підготовці педагогічних кадрів у вищих навчальних

зкладах. Сутність поняття набуває актуальності, тому що саме компетентність, на думку сучасних теоретиків та практиків професійної освіти, є тим індикатором, що дозволяє визначити професійність та готовність до здійснення діяльності.

Слово «компетентність» має іншомовне походження від латинського «competentio», що, в свою чергу, бере початок від слова «comperio», що дослівно означає: досягаю, відповідаю, підходжу. У словнику іншомовних слів це поняття визначено як поінформованість, обізнаність, авторитетність [1, с. 315].

Тлумачний словник української мови трактує слово «компетентний» як обізнаний у певній галузі, тямущий; який має певні повноваження; повноправний, повновладний [2, с.123].

У тлумачному словнику С. Ожегова поняття «компетентність» висвітлюється у двох ракурсах: як глибока обізнаність людини у певному колі питань, і як обсяг повноважень, наданих особистості у відповідності з цією обізнаністю. А власне поняття «компетентний» містить наступні характеристики: знаючий, обізнаний, авторитетний у певній галузі [3, с. 351].

Компетенція – також слово іншомовного походження (від лат. Competens – відповідаючий), яке означає коло повноважень будь-якої установи або особи. Також компетенція пояснюється як: а) коло (сфера) питань, в яких людина є добре обізнаною; б) коло повноважень, галузь підпорядкованих кому-небудь питань, явищ [4, с. 315]. Друге визначення є, безсумнівно, більш повним. Та найбільш ґрунтовне визначення цього поняття подається в «Юридичному енциклопедичному словнику»: «Компетенція – це сукупність повноважень, прав і обов'язків державного органу, посадової особи, органу суспільної організації або суспільної самодіяльності громадян. Визначається на основі Конституції» [5, с. 146].

Цікаву характеристику поняття «компетенція» містить енциклопедія освіти: відчужена від суб'єкта, наперед задана соціальна норма (вимога) до освітньої підготовки учня, необхідна для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері, тобто соціально закріплений результат [6, с. 409].

Проведений аналіз використання понять «компетентність» та «компетенція» дає змогу зробити висновок, що існує багато підходів до їх визначення.

Практичне застосування понять, пов'язаних з компетентнісним підходом, дає можливість забезпечити усунення суперечностей між засвоєними знаннями та їх застосуванням у вирішенні конкретних професійних задач.

Зарубіжні дослідження в галузі професійної освіти визначають «компетентність» як сполучення кількох складових: концептуальної, що полягає в усвідомленні теоретичних основ професійної діяльності; практичної – володіння професійними вміннями; інтегративної – здатність сполучати теорію і практику у процесі розв'язання професійних ситуацій та проблем; контекстної – вміння оцінювати та ефективно застосовувати соціальне та культурне середовище, в якому оптимізується професійна діяльність; адаптивної – вміння передбачати зміни та бути готовими до них; комунікаційної, що передбачає уміння використовувати письмові та усні засоби в міжособистісній комунікації з максимальною ефективністю [7].

Поняття «професійна компетентність» близьке до поняття «кваліфікація» (В. Аніщенко, Л. Ващенко, Г. Коджаспірова, А. Михайличенко). У словнику з педагогіки Г. Коджаспірової поняття «компетентність» трактується як «особисті можливості посадовця і його знання, досвід, що дозволяє брати участь у розробці певного кола теоретичних та практичних питань або вирішувати проблеми самостійно, завдяки наявності у нього певних умінь, знань та навичок; рівень освіченої особи, який визначається ступенем оволодіння теоретичними засобами пізнавальної або практичної діяльності» [8, с. 123].

Експерти країн Європейського Союзу (J. Specters, M. Teja) розглядають дані поняття як спроможність творчо та ефективно застосовувати професійні знання та уміння у процесі участі у міжособистісних стосунках. Відповідно до Міжнародного департаменту стандартів

для навчання та освіти поняття компетентності складається із знань, умінь, навичок та ставлення, які дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або певній діяльності [9].

У вітчизняній педагогіці активно вивчається компетентність у багатьох аспектах її прояву. Проблему компетентності на різних рівнях аналізу розробляли С. Гончаренко (тлумачення явища компетентності), І.Тараненко (компетентність як здатність до найефективнішого застосування знань), А. Василюк (сучасні підходи до компетентності вчителів), К. Корсак (цивілізаційна компетентність), І. Ящук (життєва компетентність особистості), В. Ковальчук (соціальна компетентність), В. Аніщенко, А. Михайличенко (професійна підготовка на основі стандарту компетентності).

Таким чином, аналіз теоретичних джерел дав змогу визначити ієрархічну послідовність наведених вище понять, що визначаються словами – компетентний, компетентність та компетенція.

Аналіз літературних джерел дав змогу встановити, що компетентісно орієнтований підхід для освітньої системи України виконує роль орієнтира в стратегічному розвитку національної освіти. Це питання розробляють вітчизняні (Н. Бібік, О. Пометун, О. Овчарук, О. Савченко) та зарубіжні вчені (Дж. Равен, І. Зимня, Н. Кузьміна, А. Маркова, А. Хуторський), обговорення проблеми продовжується на міжнародному та вітчизняному рівнях різних країн.

За результатами діяльності українських теоретиків та практиків розробляються теоретичні та практичні можливості впровадження компетентісного підходу в освіту України (керівник О. Савченко; Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Овчарук, О. Пометун). Удосконалення освітнього процесу закладів вищої освіти з позицій компетентісного підходу полягає в тому, щоб максимально підготувати студентів до застосування набутих знань та умінь у процесі вирішення конкретних навчальних та професійних ситуацій.

Поняття «компетентісний підхід» розглядається нами як спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток професійних компетентностей фахівця та його особистості. Як засвідчують проведені нами дослідження, підсумком цього процесу є формування фахівця, що володіє сукупністю професійних компетентностей, що є інтегрованою характеристикою особистості. Така характеристика має сформуватися в процесі навчання й охоплювати знання, уміння, ставлення, досвід діяльності й моделі поведінки особистості.

Таким чином, основними рисами компетентісного підходу підготовки фахівців є:

- загальна особистісна та соціальна значущість знань, умінь, навичок та способів продуктивної діяльності, що сформувалися у процесі навчання;
- чітке визначення цілей професійно-особистісного удосконалення, що виражаються у поведінкових та оцінних термінах;
- виявлення визначених компетенцій, що також є цілями розвитку особистості;
- формування сукупності оціночних орієнтацій, які базуються на розумінні національної та загальнолюдської культури;
- наявність чіткої системи критеріїв виміру, які можна обробляти статистичними методами;
- надання всебічної психологічної та педагогічної підтримки особистості, яка проходить етап формування, і створення для неї зони найвищих професійних досягнень;
- індивідуалізація програми вибору стратегії досягнення мети.

На сучасному етапі модернізації національної освіти поняття компетентність визначається не просто як сума знань і умінь майбутнього фахівця, а й його вміння максимально застосовувати отримані знання і досвід у конкретній професійній та життєвій ситуації задля ефективного розв'язання певного завдання.

Аналізуючи сутність професійної компетентності, звернемося до наукових висновків А. Маркової, яка до професійної компетентності включають такі аспекти:

- педагогічну діяльність;
- педагогічне спілкування;
- особистість педагога як змістові блоки: професійні знання, педагогічні вміння, необхідні для здійснення самодіагностики й рівня сформованості цієї складової діяльності, професійні психологічні позиції, психологічні якості, психологічні новоутворення ;
- акмеологічні варіанти – внутрішні стимули, що зумовлюють потребу в саморозвитку, творчості та самовдосконаленні [10, с. 26].

З огляду на акмеологічний підхід до проблеми формування професійної компетентності слід відмітити, що в професійній педагогічній діяльності важливого значення набувають сформованість професійної поведінки і результативність діяльності, а також не тільки прихильність стійким, доцільним з точки зору педагогічного суспільства правилам, нормам і стандартам, але й вихід за ліміт нормативного знання. Професійна педагогічна компетентність може бути «об'єктом акмеологічного проектування, що спрямований на побудову такої моделі спеціаліста, яка крім перерахованих умінь повинна включати креативність як спосіб участі педагога у професійній діяльності, вміння створити нову модель педагогічної реальності, прагнення до рефлексії як здатність бачити зі сторони свій досвід та також індивідуальний стиль власної педагогічної діяльності» [11, с. 86].

Таким чином, широке узагальнює поняття «професійна компетентність» у психолого-педагогічній літературі розглядається як професійна підготовленість і здатність суб'єкта праці (спеціаліста чи колективу) до виконання завдань і обов'язків повсякденної діяльності. Саме педагогічна діяльність виступає основним критерієм визначення її відповідності конкретним вимогам праці. До її структури входять знання, уміння та навички професійної діяльності.

У світлі нашої проблеми професійну компетентність розглядаємо як характеристику здатності й готовності педагога до проектування та реалізації професійної діяльності й особистісного розвитку, вона є інтегральною якістю особистості спеціаліста. Зразок професійної компетентності може бути ефективним засобом управління професійною підготовкою на всіх етапах: діагностуванні, поетапному плануванні, безпосередній організації, підсумковому контролі, коригуванні.

Специфіка структури професійної компетентності вихователя й полягає в тому, що вона містить у собі характеристики особистісних якостей людини. Вважаємо, що «професійна компетентність вихователя» – це інтегроване поняття, що включає: світоглядні позиції особистості і професійну спрямованість, високий рівень знань, умінь та практичних навичок у певній галузі діяльності, розвинені професійно-значущі якості. Наявність професійної педагогічної компетентності дозволяє особистості виконувати відповідну діяльність у межах власних фахових компетенцій.

Отже, проаналізувавши теоретичні засади проблеми формування професійної компетентності педагогічних працівників, розглянемо окремі його аспекти стосовно підготовки педагогічних кадрів для дошкільної освіти.

Питанням професійної підготовки майбутнього вихователя завжди приділялася значна увага. Так, визначаючи вимоги до професійної підготовки фахівця дошкільної освіти, Д. Менджеріцька та Ф. Левін-Щиріна акцентували увагу на тому, що «... вихователь повинен брати активну участь у житті країни, бути майстром своєї справи, любити дітей, систематично вивчати та знати їхні особливості, володіти методикою педагогічної роботи, систематично займатися підвищенням кваліфікації, вивчати літературу, цікавитися мистецтвом, наукою; знати музику, живопис, художню літературу, відзначатися такими професійними якостями як організованість, стриманість, життєрадісність, сильний характер, культурні навички» [12, с. 96]. Сучасний вихователь без ґрунтовних психологічних та

педагогічних знань про сучасну дитину, без батьківської любові до неї, без постійного професійного та особистісного удосконалення не зможе реалізувати себе як фахівець.

Проблеми структури і змісту психолого-педагогічної та фахової підготовки педагогічних кадрів дошкільного профілю розглядали Л. Артемова, Г. Беленька, О. Богінч, А. Богуш, Н. Гавриш, Ю. Косенко, Л. Машкіна. Професіограму вихователя дошкільного закладу розробляли Л. Завгородня, М. Машовець, Т. Поніманська. Дослідження сучасних авторів Л. Карпової, О. Кучерявого, Н. Лисенко свідчать про те, що поняття «професійна педагогічна компетентність» охоплює комплекс необхідних знань, умінь та особистісних якостей. Разом з тим, варто відмітити, що проблема професійної компетентності педагогів закладу дошкільної освіти у сучасній педагогічній теорії залишається ще не зовсім визначеною.

Професійній діяльності вихователя дітей дошкільного віку притаманні всі риси педагогічної діяльності, але всі вони набувають особливого забарвлення у діяльності педагога, який здійснює навчання й виховання малят. Фундаментальна роль дошкільного періоду розвитку в процесі становлення особистості визначає відповідні вимоги до вихователя. У першу чергу, це необхідність усвідомлення відповідальності за дитину, її здоров'я та благополуччя. Серед інших якостей – співчуття, безпосередність, емоційна врівноваженість, творча уява, душевна щедрість, а також висока працездатність, витримка, урівноваженість.

У наш час підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти розглядається науковцями як багатофакторна структура, головне завдання якої полягає у набутті кожним студентом особистісного стилю діяльності, формуванні фахової майстерності та розвитку успішності у професійній діяльності.

На сьогодні найбільш ґрунтовно питання підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти відображено у монографії Г. Беленької «Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання» [13]. Автор вважає, що настав час змінити усталені підходи до розуміння змісту професійної компетентності вихователя. На думку вченої, професійна компетентність педагога – вихователя дітей дошкільного віку включає в себе такі сфери компетенції, як оздоровча, діагностична, навчально-розвивальна, методична, виховна, комунікативна, організаційно-педагогічна, контрольна, просвітницька, самовдосконалення, кожна з яких потребує від вихователя, крім професійних знань та вмінь, ще й наявності позитивних світоглядних настанов і розвитку певних особистісних професійно-значущих рис характеру [13, с. 15].

Основними складовими професійної педагогічної компетентності, на думку Г. Беленької, є:

1. Система психологічних, загальнодидактичних та спеціальних фахових знань.
2. Система фахових умінь.
3. Професійні здібності та професійно значущі риси особистості [13, с. 27].

Формування професійної компетентності, за визначенням Г. Беленької, ефективно відбуватиметься за таких умов:

- формування світогляду та спрямованості особистості, на основі яких відбувається засвоєння студентами знань і вмінь;
- розвиток професійних умінь та рис особистості в контексті здобуття педагогічної освіти;
- індивідуально-диференційований підхід до студентів у навчальному процесі [13, с. 27].

Але в цілому проблема формування професійної компетентності фахівців дошкільного профілю залишається на сьогоднішній день недостатньо вивченою.

Наша точка зору полягає в тому, що компетентність є результатом освіти, самоосвіти й саморозвитку майбутнього вихователя дошкільної ланки освіти. Визначним чинником у формуванні професійних компетентностей вважаємо саме особистість педагога, його творчий потенціал, прагнення до самореалізації.

На наш погляд, професійно компетентною є така педагогічна діяльність вихователя дітей дошкільного віку, в якій на високому рівні здійснюється педагогічна діяльність, педагогічне спілкування, реалізуються особистісні якості педагога, що сприятиме досягненню якісних результатів навчання та виховання. Компетентність вихователя дітей дошкільного віку визначається співвідношенням застосування у процесі педагогічної діяльності професійних знань та умінь, з одного боку, і професійних якостей, – з іншого.

Розглянувши різні підходи до досліджуваного поняття, можна стверджувати, що професійна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти є інтегративним особистісним утворенням на засадах теоретичних знань, практичних умінь, значущих особистісних якостей та досвіду, які визначають його готовність до виконання педагогічної діяльності та забезпечують високий рівень її самоорганізації. Враховуючи особливості компетентнісного підходу, від сучасного вихователя вимагається постійне осмислення різноманітності соціальних, педагогічних та інших проблем, які пов'язані з організацією процесу розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку.

Отже, враховуючи вищезазначене, професійна компетентність вихователя – це сукупність компетенцій, якими повинен володіти вихователь-професіонал, це проявлені ним на практиці здатність реалізувати знання, вміння, досвід, особистісні якості для успішної продуктивної діяльності, усвідомлення особистої відповідальності за її результати, а також необхідність постійного вдосконалення.

Кожний із етапів формування професійної компетентності майбутнього вихователя дітей дошкільного віку має свої характерні особливості, що зумовлюються загально-психологічними особливостями студентів, рівнем їх підготовленості до навчання й реалізуються шляхом застосування в навчально-виховному процесі закладів вищої освіти адекватних технологічних підходів.

Теоретичний аналіз проблеми сутності та змісту професійної компетентності вихователя дошкільного навчального закладу дає можливість зробити висновки, що вона засновується на трьох основних аспектах: теоретичні знання, практичні вміння із їх застосуванням та особистісні професійно спрямовані якості, які дають можливість майбутньому фахівцю вільно та впевнено діяти відповідно до певної ситуації та потреб сучасності.

Проведений аналіз поглядів вітчизняних та зарубіжних вчених на проблему формування професійної компетентності фахівця дозволив виокремити декілька підходів до визначення понять «компетенція» і «компетентність», «професійна компетентність»; показати різні точки зору на структуру професійної компетентності педагога, визначити своє бачення сутності, змісту і структури професійної компетентності майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу.

Отже, сутність компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти розглядається нами як поєднання теоретичної та практичної підготовки, яка забезпечить готовність та спроможність педагога до ефективної й успішної діяльності у сфері дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Словник іншомовних слів / уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – К. : Наук. думка, 2000. – 680 с.
2. Тлумачний словник української мови: у 10т. / ред. кол. : І. К. Білодід, А. А. Бурячок, В. О. Винник. – К. : Наук.думка, 1976. – Т. 4. – С. 123.
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка / Сергей Иванович Ожегов ; [под ред. Н. Ю. Шведовой]. – [20-е изд.]. – М. : Рус. яз., 1988. – 750 с.
4. Словарь иностранных слов: / [под ред. И. В. Лехина, С. М. Локшиной, Ф. Н. Петрова (гл. ред) и Л. С.Шаумяна]. – 6-е изд., перераб. и доп. – М. : СЭ., 1964. – 784 с.
5. Юридичний енциклопедичний словник. – К. : Наук. думка, 1986. – С. 146.

6. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
7. Корсак К. В. Освіта, суспільство, людина в ХХІ столітті : інтегрально-філософський аналіз : [монографія] / К. В. Корсак. – Київ – Ніжин : Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2004. – 224 с.
8. Коджаспирова Г. Педагогический словарь / Г. Коджаспирова, А. Коджаспиров; ред. В.Е. Якун. – М.: Изд-во Академия, 2000. – 176 с.
9. European Commission. «Proposal for a recommendation of the European Parliament and of the Council on key competences for lifelong learning». – Brussels, 10.11.2005, COM (2005) 548 final, 2005/0221 (COD).
10. Маркова А. К. Психология профессионализма / Аэлита Капитоновна Маркова. – М. : Знание, 1996. – 398 с.
11. Гагин Ю. А. Концептуальный словарь-справочник по педагогической акмеологии : учеб. пособие / Юрий Александрович Гагин. – СПб., 1998. – 180 с.
12. Менджерицкая Д. В. Новые пути подготовки дошкольных работников: сб. ст. и материалов / Д. В. Менджерицкая, Ф. С. Левин-Щирин. – М., 1924. – 115 с.
13. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку : становлення фахівця в умовах навчання : монографія / Г. В. Беленька. – К. : Світлич, 2006. – 304 с.

References

1. Morozov S. M., Scaraput L. M.(layout) 2000. Slovyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words]. K.: Science. Thought. 680 p.
2. Billodid I. K., Buryachok A. A., Vynnyk V. O.(ed. count) 1976. Tlumachnyy slovyk ukrayins'koyi movy: u 10t.[Explanatory dictionary of the Ukrainian language: 10 t.]. K.: Scientific thought, Vol. 4. P. 123.
3. Ozhegov S. I. 1988.Slovar' russkogo yazyka [Dictionary of the Russian language].M.: Rus. 750 p.
4. Lekhin IV, Lokshina S.M. Petrova F.N., Shaumyan L. S. (Editor-in-Chief) 1964. Slovar' inostrannykh slov [Dictionary of foreign words]. 6 th ed., Pererab. and additional. M.: SE. 784 p.
5. Yurydychnyy entsyklopedychnyy slovyk.[Legal Encyclopedia Dictionary.]. 1986. K.: Science. Opinion. P. 146.
6. Kremen V.G. (Ch. Ed.). 2008. Entsyklopediya osvity [Encyclopedia of Education]. K.: Yurincom Inter, 1040 p.
7. Korsak K. V. 2004. Osvita, suspil'stvo, lyudyna v XXI stolitti : intehral'no-filosofs'kyu analiz : [monohrafiya] [Education, Society, People in the XXI Century: Integral-Philosophical Analysis: [monograph]. Kyiv. Nizhyn: View of the NDPU them. M. Gogol. 224 p.
8. Kodzhaspirova G., Kodzhaspirov A. 2000. Pedagogicheskiy slovar' [Pedagogical Dictionary]. Moscow: Publishing Academy. 176 p.
9. European Commission. «Proposal for a recommendation of the European Parliament and of the Council on key competences for lifelong learning». – Brussels, 10.11.2005, COM (2005) 548 final, 2005/0221 (COD).
10. Markova A. K. 1996. Psikhologiya professionalizma [The psychology of professionalism]. M. : Znaniye. 398 p.
11. Gagin YU. A. 1998. Kontseptual'nyy slovar'-spravochnik po pedagogicheskoy akmeologii: [ucheb. posobiye] [A conceptual dictionary-reference book on pedagogical acmeology: [textbook. allowance]. St. Petersburg. 180 p.
12. Mendzheritskaya D. V. 1924. Novyye puti podgotovki doshkol'nykh rabotnikov : [sb. st. i materialov][New ways of preparing preschool workers: [Sat. Art. and materials]. FS Levin-Shchirin. M. 115 p.

13. Byelyen'ka H. V. 2006. Vykhovatel' ditey doshkil'noho viku : stanovlennya fakhivtsya v umovakh navchannya : [monohrafiya][The teacher of preschool children: becoming a specialist in a learning environment: [monograph]. K. : Svitych. 304 p.

УДК 378.011.3-057.87:78:784/785

DOI: 10.31339/2617-0833-2018-2(25)-157-159

ТВОРЧЕ ФОРМУВАННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Попович Н.М., Фекете Янош, Голожай Імре

CREATIVE FORMATION OF STUDENTS IN PROCESS INSTRUMENTALLY-EXECUTIVE PREPARATION

Popovich Natalia, Fekete Janosh, Golosha Imre

У статті здійснено теоретичний аналіз наукових підходів до проблеми творчого формування студентів у процесі інструментально-виконавської підготовки; окреслено необхідні умови розвитку новацій у музичній освіті; визначено ряд завдань для ефективності розвитку творчої самостійності майбутніх фахівців.

Ключові слова: *творча самостійність, студент, інструментально-виконавська підготовка.*

In the article a theoretical analysis of scientific approaches to the problem of the development of creative independence of students in the process of instrumental and performing training; outlined the necessary conditions for the development of innovations in musical education; a number of tasks have been identified for the effectiveness of the development of creative autonomy of future specialists.

Key words: *creative independence, student, instrumental-performing training.*

В умовах становлення національної системи мистецької освіти, входження її у європейський освітній простір та виведення на рівень світових стандартів проблема її реформування набуває першочергового значення. Гармонійний розвиток творчої особистості в процесі навчання гри на фортепіано є одним із важливих завдань музичної педагогіки сьогодення, оскільки сучасна освіта орієнтується на гуманізацію, на відродження національно-історичних традицій, на формування людини з високим рівнем духовності, здатної зберігати й примножувати культурні надбання нації. Вирішення цієї проблеми пов'язане із залученням кожного студента до реальної співтворчості та до інтелектуального діалогу у процесі засвоєння мистецьких цінностей, що відбувається головним чином під час опанування музично-виконавського мистецтва, творчо-пошукового процесу пізнання й інтерпретації музичних творів.

Питанням інструментально-виконавській підготовки студентів присвячено праці Н. Голубовської, Н. Гуральник, Г. Когана, Г. Курковського, Л. Ніколаєва, Г. Падалки, С. Савшинського, О. Щолокової та ін.

Сучасні методики професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів є прикладом новітніх підходів завдяки: поглибленню методологічних знань, розробці відповідних технологій в теорії музичної освіти, розвитку загальної культури, змін у свідомості студентів музично-педагогічних освітніх установ щодо статусу педагогічної складової компетентності музиканта-виконавця.

Однією з необхідних умов розвитку новацій у музичній освіті та інструментальному виконавстві є дотримання традицій, серед яких здібності: до діяльності, критичне мислення, самостійність, артистичний потенціал, що забезпечують перехід загальнолюдських істин у

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>